

HELDENVERHALEN

Helden en Heldinnen

Naar: Kompas

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 60 minuten

Doelen	Nadenken over het geschiedenisonderwijs en begrijpen dat historische gebeurtenissen en de helden en heldinnen die met hen geassocieerd worden, vanuit verschillende perspectieven kunnen worden benaderd. Op kritische wijze het belang van helden en heldinnen als rolmodellen analyseren, en analyseren hoe stereotiepe man- en vrouwbeelden geworteld zijn in onze geschiedenis, cultuur en dagelijks leven.
Kinderrechten	Recht op identiteit, recht op gelijke behandeling http://www.kinderrechten.be
Kinderrechten-waarden	Respect voor elke mens, iedereen is gelijkwaardig
Kinderrechten-vaardigheden	Opkomen voor eigen mening ,goed luisteren naar anderen, zich inleven in iemand anders, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, onderhandelen, evalueren, opkomen voor de rechten van anderen
Materialen	Papier en balpennen. (Bij voorkeur een blauwe en een rode balpen per kind) Papier voor een flip-over en stiften Link naar filmpjes: Heldenverhalen https://youtu.be/uygX8ozHri4 https://youtu.be/tfYxoqhAxPE

<https://youtu.be/WupXqu2bQqk>

<https://youtu.be/DWkW3SAPxRI>

<https://youtu.be/rnyOVKBhv9s>

<https://youtu.be/0yPZ4VKRpn8>

Vorbereiding

Verloop

Instructies

Geef de deelnemers vijf minuten om te bedenken welke nationale helden en heldinnen (historisch of levend) ze sterk bewonderen.

Deel het papier en de balpennen uit en vraag iedere deelnemer om twee kolommen te maken. In de eerste kolom moeten ze (met de rode pen) de namen van drie of vier heldinnen opschrijven, en een korte beschrijving van wie zij zijn en wat zij hebben gedaan voor hun land. Onderaan het papier moeten ze met kernwoorden de persoonlijke karakteristieken van de heldinnen beschrijven.

Herhaal deze procedure (met gebruik van de blauwe balpen) voor drie of vier helden. Schrijf deze gegevens in de tweede kolom.

Vraag de deelnemers nu om samen te gaan zitten in kleine groepjes van vijf tot zeven personen en hun keuze van helden en heldinnen met de anderen te bespreken. Vraag de groepjes om overeen te komen welke de vier meest opmerkelijke heldinnen en de vier meest opmerkelijke helden zijn.

Ga vervolgens samen zitten met de gehele groep en schrijf de namen van de helden en heldinnen van ieder groepje op de flip-over. Voeg daaraan de kernwoorden toe die de persoonlijke karakteristieken van deze personen beschrijven.

Bespreek de lijst karakteristieken, het gebruik van deze helden en heldinnen als rolmodellen en de mate waarin zij stereotiepe man- en vrouwbeelden vertegenwoordigen. Ga dan over op de nabespreking.

Nabespreking en evaluatie

Bespreek de activiteit en wat de deelnemers hebben geleerd over helden en heldinnen. Discussieer dan over stereotypen in het algemeen en hoe zij de gedachten en handelingen van mensen beïnvloeden.

Wat voor soort mensen zijn helden en heldinnen? (Gewone mannen en vrouwen? Koningen?) Wat hebben ze gedaan? (Hebben ze gevochten? Schreven ze gedichten?) Hoe kwamen de deelnemers aan hun kennis over deze mensen?

Wat waren de gelijkenissen en verschillen tussen de twee lijsten karakteristieken?

Voor welke waarden staan de helden en heldinnen? Zijn deze waarden gelijk voor mannen en vrouwen, of zijn er verschillen?

Wat begrijpen de deelnemers onder het woord "stereotype"? Hoe waarheidsgetrouw zijn stereotypen? Zijn stereotypen altijd negatief?

Heb jij persoonlijk, of heeft jouw samenleving in het algemeen, bepaalde stereotiepe beelden en verwachtingen van mannen en vrouwen?

Ervaren de deelnemers deze verwachtingen als beperkend? Waarom?

Geeft de lijst karakteristieken uit de activiteit bepaalde kenmerken weer die men kan omschrijven als nationale kenmerken?

In welke mate zijn sociale en culturele barrières in het algemeen het gevolg van stereotiep denken?

Hoe kunnen stereotiepe man- en vrouwbeelden mensen het genot van hun mensenrechten ontnemen?

Stereotiepe verwachtingen beperken mannen en vrouwen vaak in hun levenskeuzes en mogelijkheden. Welke beperkingen gebaseerd op geslacht hebben de deelnemers in hun eigen leven ondervonden? Thuis, op school, in hun vrije tijd of op hun werk?

Wat kunnen de deelnemers doen aan deze beperkingen? Kunnen ze een strategie bedenken om los te breken uit de culturele normen en waarden van mannelijkheid en vrouwelijkheid?

Tips voor de begeleider

Deze activiteit is uitermate geschikt voor een multiculturele groep, omdat het culturele element sterk tot uiting kan komen.

Bij punt 5 van de instructies, moet je alle bijdragen van de kleine groepjes in ontvangst nemen en alles op de flip-over overnemen. Als begrippen zoals "mannelijk" of "vrouwelijk" worden gebruikt, moet je deze in dit stadium overnemen. Later, bij de nabespreking, kan je terugkeren naar deze begrippen en de betekenis van deze woorden aan de groep ter discussie voorleggen.

Variant

Als je werkt met een groep jongeren, kan je spreken over andere types helden en heldinnen, zoals bijvoorbeeld stripfiguren en filmpersonages, popsterren, filmsterren en bekende sporters. Je kan aan het begin van de activiteit strips laten lezen en dan discussiëren over de karakteristieken van de stripfiguren. Je kan bijvoorbeeld ook posters van popsterren of bekende sporters ophangen en de deelnemers vragen om tekstballonnetjes of tekeningen toe te voegen aan deze posters. Je kan er ook voor kiezen om de vraag "wie zijn jouw helden en heldinnen?" volledig open te laten. Deze vraag kan verrassende antwoorden en stof voor een vruchtbare discussie opleveren.

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1

Ruimte: 4.11

Nederlands

Luisteren: 1.1, 1.3, 1.6, 1.8

Spreeken: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3